

Europa in de Wereld

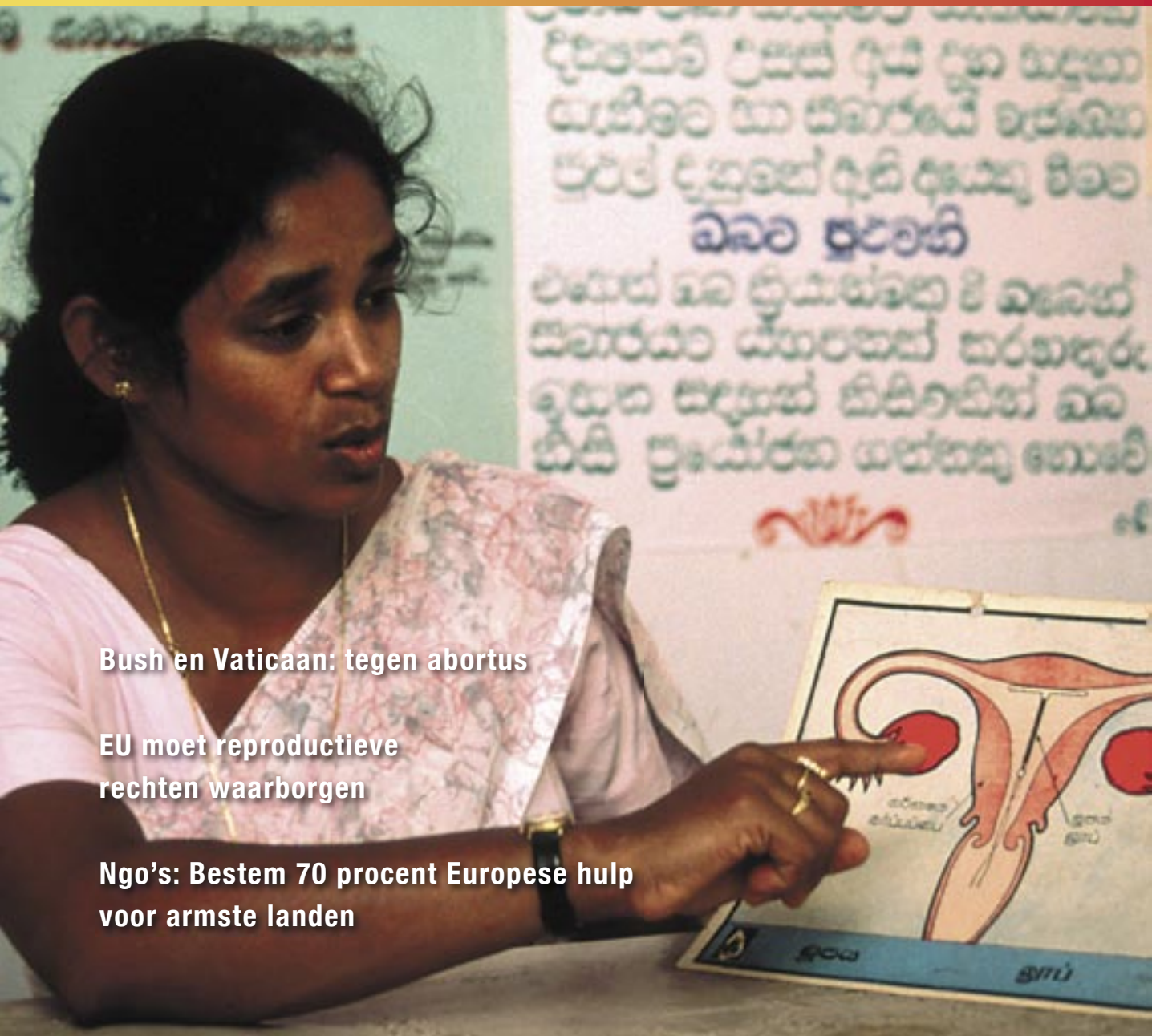

NGO-EU Netwerk
Werkgroep
Europese
voorzitterschappen
2004

De campagne Nederland in Europa, Europa in de Wereld wordt gevoerd door Cordaid, COS Nederland, Euforic, Hivos, ICCO, NCDO, NiZA, Novib, Plan Nederland, SID, SIM, TNI, Wemos en WPF

Nieuws

nummer 4
oktober 2004

Bush en Vaticaan: tegen abortus

**EU moet reproductieve
rechten waarborgen**

**Ngo's: Bestem 70 procent Europese hulp
voor armste landen**

Europa betekent veel voor ontwikkelingslanden, in positieve en negatieve zin. Omdat Nederland van 1 juli 2004 tot 1 januari 2005 voorzitter is van de Europese Unie, voeren veertien (ontwikkelings)organisaties campagne onder het motto 'Nederland in Europa, Europa in de Wereld'. Zij pleiten voor een samenhangend Europees beleid in het buitenland. Hoe kan het Europese landbouwbeleid zo worden hervormd dat de belangen van het Zuiden worden gerespecteerd? Hoe verhoudt het Europese handelsbeleid zich tot mensenrechten en sociale rechten in ontwikkelingslanden? Wat zijn de gevolgen van de Europese uitbreiding voor Afrika?

De campagne daagt vakgenoten, politici, werkgevers, vakbondsliden en vertegenwoordigers van

landbouworganisaties uit om mee te denken en discussiëren over dergelijke vragen. Tussen maart en december zijn er acht themabijeenkomsten, die elk uitmonden in een aantal concrete aanbevelingen. Deze aanbevelingen worden op de slotconferentie in december gebundeld en via minister van Ardenne aangeboden aan de Europese Raad.

De campagne Europa in de Wereld is een initiatief van het NGO-EU Netwerk. Bij de campagne werkgroep hebben zich veertien organisaties aangesloten. In alfabetische volgorde zijn dat Cordaid, COS Nederland, Euforic, Hivos, ICCO, NCDO, NiZA, Novib, Plan Nederland, SID, SIM, TNI, Wemos en WPF. De werkgroep maakt gebruik van onderzoek dat door ECDPM is uitgevoerd.

COLOFON

Europa in de Wereld-Nieuws is de nieuwsbrief die maandelijks verschijnt gedurende de campagne 'Nederland in Europa. Europa in de Wereld'.

Adres:

Werkgroep Europese voorzitterschappen 2004
Postbus 16440
2500 BK Den Haag
Telefoon: 070-3136632
Fax: 070-3136301
E-mail: info@europaindewereld.nl

Teksten:

Margreet van der Hel
Journalistieke Producties, Venlo
m.m.v. freelance journaliste Mireille Vermeulen
(tekst op pagina 3 en 4)

Hoofdredactie:

Margreet van der Hel

Redactieraad:

Nathalie Ankersmit, Ruth van der Kam,
Jaap Meijers, Elisabeth van der Steenhoven,
werkzaam bij verschillende campagneorganisaties

Foto omslag:

Arjen van der Merwe, Amsterdam

Vormgeving:

Brigitte Bazuin, www.reclamemet.com

Drukwerk:

Drukkerij Bevrijding, Amsterdam

INHOUD

- 3 Oegandees ABC van reproductieve gezondheid
- 4 Lobbyen voor een gedegen Europees ontwikkelingsbeleid
- 4 Ngo's houden schaduwconferentie voor informele OS-top
- 5 Publieksmanifestatie en zesde conferentie: 6 en 11 november
- 6 'Illegale pil voorkomt net zo goed zwangerschap'
- 7 Aanbevelingen van de conferentie over reproductieve gezondheid
- 7 Boodschappenlijstje in de maak
- 8 Spin in het web
- 8 Op de rol

Ronald Kamara is aidsadviseur bij de organisatie van katholieke bisschoppen in Oeganda en verantwoordelijk voor het HIV/aidsbeleid van de kerk. Kamara was één van de sprekers op de vierde conferentie over gezondheid en reproductieve rechten in Utrecht op 9 september (zie ook pagina 6 en 7).

Kamara sprak over de problemen die Oeganda, evenals andere ontwikkelingslanden, moet overwinnen om een acceptabel niveau van reproductieve gezondheid te bereiken. Kamara: ‘Er is onvoldoende bekwaam personeel op het platteland, er zijn te weinig middelen voor de programma’s voor reproductieve gezondheid en het is voor de gezondheidscentra op het platteland al moeilijk genoeg om in de directe basisbehoeften te voorzien. **Reproductieve gezondheid heeft ook geen prioriteit, de belangrijkste aandoening is immers malaria.**’

ABC

Toch is Oeganda is één van de weinige ontwikkelingslanden waar het aantal HIV/aids-patiënten minder is gegroeid dan verwacht. Voorlichtingsprogramma’s over reproductieve gezondheid slaan hier beter aan dan elders. Veel studies roemen het feit dat voorlichters van meet af aan duidelijk communiceerden en dat de voorlichting wordt gedragen door politieke kopstukken (zoals president Museveni en zijn vrouw) en verschillende religieuze organisaties. Oeganda’s campagne is bekend geworden als het ABC van de aidsvoorlichting:

‘Abstain, Be faithful, and, if necessary, use a Condom.’

Rechten en plichten

Opmerkelijk genoeg heeft zelfs de katholieke kerk in Oeganda zich achter het derde element van het ABC geschaard, terwijl condoomgebruik normaalgesproken categorisch wordt afgewezen door de kerk. Kamara: ‘De kerk is zich erg bewust van de invloed die zij heeft op normen, waarden en het gedrag van mensen. In de voorlichting gaat het ons om de reproductieve rechten, maar vooral ook om de plichten. Kerk en samenleving staan voor hetzelfde ideaal: kinderen een goede toekomst geven. De kerk wordt vaak in de conservatieve hoek gedrukt, maar er is wel wat ruimte voor verschillende interpretaties.’

Logge procedure

Kamara heeft veel ervaring met Oegandese staatsorganisaties en internationale donoren van gezondheidsprogramma’s. Wat verwacht hij van de Europese samenwerking in de toekomst? Kamara: **‘Ik zou graag zien dat de afspraken van de Wereldbevolkingsconferentie in Caïro tien jaar geleden, goed worden geëvalueerd.’**

Betere uitvoering

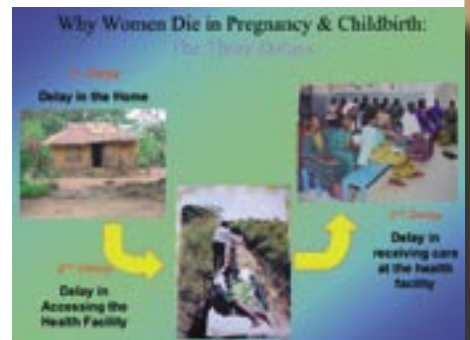
‘Om te zien of de Europese Unie aan haar verplichtingen heeft voldaan en of de landen hun voornemens hebben gerealiseerd: is de wetgeving bijvoorbeeld aangepast en hoeveel geld is besteed aan aids en voorlichting? Het is interessant om te kijken hoe effectief de grote donoren zijn

Foto: Roel Burgler

‘De Oegandese overheid faalt in de uitvoering. Partnerschappen met ngo’s en religieuze organisaties zijn effectiever’

geweest. Zo is van de toegekende steun van het Global Fund maar een klein percentage uitbetaald, vanwege de logge bureaucratische procedure. Ik geloof dat partnerschappen tussen de Europese Unie en ngo’s en religieuze organisaties in Oeganda de sociale voorzieningen wél kunnen verbeteren. De Oegandese overheid heeft goed beleid uitgezet, maar faalt in de uitvoering. De non-profit sector is daar veel geschikter voor en Europa zou daar meer aandacht aan kunnen schenken. De partnerschappen die er zijn en de uitwisseling met de Europese civil society zouden versterkt kunnen worden.’

Nicole Metz van Novib en Eric Bloemkolk van Cordaid zijn lobbyisten. Zij proberen in de wandelgangen parlementsleden en beleidsmakers op goede ideeën over ontwikkelingssamenwerking te brengen. Hoe gaat het er volgens hen uitzien in Europa?

Is de nieuwe eurocommissaris gewichtig genoeg?

Nicole Metz: 'Eurocommissaris Louis Michel heeft ervaring met ontwikkelingssamenwerking in Afrika en is een politiek zwaargewicht. Dat biedt dus kansen. Maar het is nog de vraag welk gewicht zijn commissariaat krijgt. **Michel heeft volledig stemrecht in de commissie, maar belangrijker is wat er precies binnen zijn portefeuille valt en welke invloed hij krijgt in het beleid van de commissariaten landbouw, handel en buitenlandse zaken.**

Alle commissarissen zijn verantwoordelijk voor hun eigen beleidsformulering en -uitvoering. Juist in die werkprocessen en in onderhandelingstrajecten zoals die van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), is intensief contact tussen de verschillende commissarissen nodig. Wat dat betreft is het natuurlijk goed dat Michel een ervaren en gerespecteerd politicus is, die niet bang is om zijn mening te laten horen.'

Welk gevolg heeft verruiming van de DAC-criteria?

Eric Bloemkolk: 'Minister van Ardenne is warm pleitbezorger van de financiering van militaire activiteiten in ontwikkelingslanden binnen haar eigen budget. Volgens haar gaat het om kleinschalige

interventies die de lokale veiligheid en daarmee de ontwikkelingsmogelijkheden vergroten. Binnen de Europese Unie probeert de minister nu ook steun te krijgen voor een verruiming van de DAC-financieringscriteria (DAC = Development Assistance Committee, red). Maar wij denken dat dit een verkeerd signaal afgeeft aan de nieuwe Europese lidstaten en de grote landen. Zo zouden de Verenigde Staten uiteindelijk civiele interventies in Irak kunnen wegschuiven onder ontwikkelingssamenwerking! **Het ngo-platform is daarom bezig de verschillende nationale parlementen te informeren over de gevaren, in de hoop dat zij voorstellen voor verruiming van**

maken. **Er is coherent beleid nodig en de verschillende actoren moeten in het proces betrokken zijn.** Maar het betekent niet dat je alle buitenlandgelden op één hoop kunt gooien. Ontwikkelingssamenwerking mag niet het enige beleidsterrein zijn dat de coherentierekening betaalt. Onderschat bovendien de beeldvorming niet, als militairen overal scholen bouwen of bedrijfjes opzetten. In Afghanistan worden ontwikkelingswerkers regelmatig geïdentificeerd met de militairen, ofwel de 'bezettters'. Zij lopen daarmee direct gevaar. De minister doet daar erg gemakkelijk over en heeft een houding van 'het doet er niet toe hoe het gebeurt, als het maar gebeurt'.'

Onderschat de beeldvorming niet als militairen scholen bouwen of bedrijfjes opzetten: In Afghanistan worden ontwikkelingswerkers regelmatig gezien als de 'bezettters'...

de DAC-criteria zullen tegenhouden.

Als de minister op deze manier meer invloed en zeggenschap over gebeurtenissen op wereldniveau probeert af te dwingen, lijkt me dat een riskante zaak voor ontwikkelingssamenwerking.'

Moet er één geldpot voor buitenlands beleid komen?

Eric Bloemkolk: 'Veiligheid is onlosmakelijk verbonden met armoedebestrijding, de opbouw van een rechtstaat en het bevorderen van democratie. Het begrip 'human security' dat het Ierse ngo-platform introduceerde, is een eye-opener geweest om dit duidelijk te

Heeft lobbyen zin?

Minister Van Ardenne is gebonden aan afspraken van het regeerakkoord en het is niet waarschijnlijk dat zij haar standpunten fundamenteel wijzigt. Haar 'bewerken' heeft dus vooral zin, als ook op Europees niveau ander beleid kan worden afgedwongen. Het NGO-EU-netwerk is dan ook flink aan het lobbyen. Het laatste woord in de wandelgangen is nog niet gesproken...

Eind oktober vindt in Maastricht een informele bijeenkomst plaats van alle Europese ministers van Ontwikkelingssamenwerking. Daaraan voorafgaand houden ontwikkelingsngo's uit Nederland en andere Europese landen een schaduwconferentie op 26 oktober.

De ontwikkelingsngo's vinden dat Nederland als voorzitter van de Europese Unie zich sterk moet maken voor de belangen van de armste landen. **Op de schaduwconferentie zullen de ngo's een standpuntnotitie presenteren met daarin concrete aanbevelingen om het beleid te verbeteren.**

Ze zullen onder meer voorstellen met ingang van 2007 minstens 70 procent van de totale Europese hulp te reserveren voor de minst ontwikkelde en lage inkomenslanden. Ook willen zij dat de eurocommissaris voor Ontwikkelingssamenwerking mee mag beslissen over het beleid van zijn collega's van handel, landbouw en veiligheid.

Publieksmanifestatie in Maastricht en zesde conferentie in Amsterdam Over arbeidsomstandigheden en privatiseringsmythes

Foto: Hollandse Hoogte

Privatisering van gezondheidszorg en andere publieke diensten is vaak niet in het belang van arme mensen

6 en 11 november

In november vinden twee campagne-activiteiten plaats, een mix van films en discussie over maatschappelijk verantwoord ondernemen op 6 november in Maastricht en een debat over de wereldhandel op 11 november in Amsterdam.

Filmfestival

Van 7 tot 9 november organiseert Nederland een Europese ministersconferentie over maatschappelijk verantwoord ondernemen in Maastricht. De Europese Unie vindt het niet nodig bedrijven te verplichten zich te houden aan internationaal afgesproken normen op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en milieu. Maar wordt het daar niet eens tijd voor? Hebben burgers geen recht op informatie over de herkomst van producten en de omstandigheden waaronder deze zijn geproduceerd? Over deze vragen gaat de veelbelovende mix van films en discussie die Novib aan de vooravond van de officiële conferentie organiseert. **Een manifestatie voor een breed publiek, dus komt dat zien.**

Interessant debat

Op 11 november staat de wereldwijde handel in publieke diensten op het programma. Dan worden de mythes van de privatisering doorgeprikt. **Sprekers uit het Zuiden vertellen over de privati-**

sering van publieke sectoren als water, energie en gezondheidszorg, die grote gevolgen heeft voor het dagelijkse leven in hun land.

Centraal in het debat staat het WTO-verdrag over de handel in diensten (GATS). Hoe toegankelijk en transparant zijn de GATS-onderhandelingen voor parlementariërs, vakbonden en andere maatschappelijke organisaties? Welke rol spelen het bedrijfsleven en de Europese Commissie? En hoe verhoudt de GATS zich tot het Europees ontwikkelingsbeleid?

De organisatie van deze zesde campagneconferentie is in handen van TNI, Wise en Wemos, 11 november van 10 tot 17 uur in Amsterdam.

U kunt u voor deze en andere conferenties opgeven via de campagne-website: www.europaindewereld.nl. U kunt ook bellen: 070-3136632, of mailen: info@europaindewereld.nl.

Het Paushuize, een toepasselijker locatie is er niet voor een conferentie over seksuele en reproductieve rechten. Alsof de organisatoren WPF en Wemos het Vaticaan van binnenuit met de neus op het feit willen drukken dat de conservatief-religieuze opvattingen over condoomgebruik en seksuele voorlichting jaarlijks duizenden mensenlevens kosten.

Het is de vierde conferentie van de campagne Europa in de Wereld. In de namiddag van 9 september zijn bijna honderd mensen naar Utrecht gekomen om te debatteren over 'de kip of het ei': 'Waar begin je als er een gebrekkige zorginfrastructuur is?', verklaart WPF-bestuurslid Anke Niehoff de conferentietitel. 'De kwaliteit van zorg moet worden verbeterd, maar kunnen vrouwen daarop wachten?'

In Indonesië zag ik vrouwen de pil op de lokale markt kopen. Achterop de strip stond: gratis monster. Illegale pillenhandel dus, maar de vrouwen maalden daar niet om; zij hadden toegang tot anticonceptie.'

Tien jaar na de Wereldbevolkingsconferentie in Caïro wordt de agenda nog steeds breed gedragen en onderschreven, benadrukt Niehoff. 'Maar de euforie van 1994 is verdwenen. Er is veel minder van het actieplan terechtgekomen dan we hoopten.' Ze wijst de 'unholy alliance' tussen de Amerikaanse regering en het Vaticaan aan als belangrijkste obstakel. In hun afwijzing van condooms en abortus zijn de paus en Bush twee handen op één buik. Niehoff: 'Bush geeft al drie jaar geen bijdrage aan het VN-bevol-

kingsfonds, dat het actieplan moet uitvoeren. Organisaties in ontwikkelingslanden krijgen alleen nog maar Amerikaans geld als zij onthouding propageren. Met als triest gevolg dat het aantal onveilige abortussen in ontwikkelingslanden hand over hand toeneemt.'

Toch vindt Rob de Vos van het ministerie van Buitenlandse Zaken dat samenwerking het sleutelwoord is om 'Caïro' verder te brengen. Nederland kan het zich volgens de plaatsvervangend directeur-generaal Internationale Samenwerking niet veroorloven om Bush links te laten liggen: 'De Verenigde Staten betalen eenderde van het budget van het Global Fund voor HIV/aids, tuberculose en malaria', maar hij geeft toe: 'Het is lastig met de VS samen te werken. Misschien is de situatie anders in november (na de presidentsverkiezingen, red).'

Zinvolle lobby

Ronald Kamara uit Uganda schetst een schokkend beeld van de gezondheidssituatie in zijn land: '75 procent van de mensen gaat voortijdig dood aan ziekten die eenvoudig voorkomen hadden kunnen worden. Eenvijfde daarvan hangt samen met zwangerschap en bevalling.' De film *The other war* (IKON/Mark Aardenburg) maakt vervolgens indringend duidelijk dat vrouwen in ontwikkelingslanden letterlijk aan den lijve ondervinden dat hun reproductieve rechten worden geschonden. PvdA-europarlementariër Max van den Berg onderstreept dat Europa zijn rug recht moet houden. 'In het Europees parlement bestond met moeite een meerderheid voor een

gezondheidsbeleid dat tegenwicht bood tegen het conservatisme van Bush. Ik verwacht dat er een nipte meerderheid blijft, ondanks de nieuwe lidstaten en het nieuwe parlement.

Het is uiterst zinvol juist nu te lobbyen voor een goed gezondheidsbeleid. Europa moet dit vanuit een rechtenbenadering vormgeven.'

Workshops

Voorafgaand aan de conferentie organiseerden de COSsen in Utrecht en Noord-Holland Noord workshops over meisjesbesnijdenis in Afrika en over moeder- en kindzorg in Afghanistan. Suaad Abdulrehman, een vrouw uit Somalië, roept de EU op 'om druk uit te oefenen op Afrikaanse regeringen die genitale verminking niet serieus aanpakken.' De Afghaanse Belkes Khoja pleit heel concreet voor 'een goede (seksuele) voorlichting voor vrouwen én mannen die aansluit bij onze cultuur' en voor 'een goede infrastructuur voor moeder- en kindzorg.'

Boodschappenlijstje in de maak

De campagne Europa in de Wereld zal in december naast alle aanbevelingen een ‘boodschappenlijstje’ aanbieden aan minister van Ardenne: een kort maar krachtig lijstje eisen aan de Europese Raad dat alle campagnethema’s weer spiegelt.

WPF en Wemos zullen naar aanleiding van de vierde conferentie over reproductieve gezondheid de volgende boodschap aan het lijstje toevoegen:

De EU dient reproductieve rechten, als onlosmakelijk deel van het universele recht op gezondheid, te waarborgen

Yvonne Bogaarts van WPF licht toe: ‘Een Europese Unie met 25 lidstaten, een nieuw parlement, een nieuwe commissie, een nieuwe grondwet.

Al deze veranderingen kunnen een aanslag betekenen op de bescherming van reproductieve en seksuele rechten, zeker nu er zo’n conservatieve wind waait in de Verenigde Staten. Als voorzitter van de Europese Unie heeft Nederland de unieke kans om zich volmondig uit te spreken voor het recht op seksuele voorlichting, op anticonceptie en op goede gezondheidszorg voor moeder en kind. Wij roepen Nederland daarom op zich sterk te maken voor deze verworvenheden en het conservatieve tij te keren.’

**Goede seksuele en reproductieve gezondheidszorg
Bittere noodzaak**

Elke minuut van elke dag, ergens ter wereld:

- lopen 700 mensen een te voorkomen seksueel overdraagbare infectie op
- worden 380 vrouwen zwanger
- worden 190 vrouwen ongewenst zwanger
- krijgen 110 vrouwen een met zwangerschap samenhangende complicatie
- nemen 40 vrouwen hun toevlucht tot onveilige abortus
- sterft 1 vrouw aan een met zwangerschap of bevalling samenhangende complicatie

☑ De Europese Unie moet een grote rol spelen bij de afschaffing van vrouwenbesnijdenis, door politieke druk uit te oefenen op Afrikaanse regeringen en door netwerken in Afrika en Europa te ondersteunen

☑ De EU moet in landen als Afghanistan seksuele en reproductieve voorlichting en bewustwording voor vrouwen én mannen bevorderen en een goede moeder- en kindzorg helpen opbouwen

☑ Mensenrechten zijn niet onderhandelbaar. De EU moet er daarom voor waken in verdragen formuleringen op te nemen in de trant van ‘ieder land heeft het recht zaken volgens eigen religieuze en culturele gebruiken te regelen’

☑ Op de EU-website moet informatie over Europese fondsen ook in bijvoorbeeld het Swahili en Arabisch worden gepubliceerd, zodat lokale vrouwen-groepen er gemakkelijker een beroep op kunnen doen

☑ Het Stabiliteitsfonds moet een budget beschikbaar stellen om geweld tegen vrouwen in conflictgebieden tegen te gaan

‘Ik werd steeds ongewild zwanger, daarom koos ik voor illegale abortus.’

[8] campagnebijekomsten

Plus andere evenementen rond Europa en ontwikkelingssamenwerking

maart	18	[1] Startconferentie: Europees ontwikkelingsbeleid en Mensenrechten. <i>Organisatie: ICCO en Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten</i>	Maastricht
april	22	[2] Tweede campagneconferentie over de gevolgen van de EU-uitbreiding voor het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid. <i>Organisatie: Cordaid en Society for International Development</i>	Den Haag
mei	19	[3] Derde campagneconferentie over de rol van Europa bij NePAD, het Nieuwe Partnerschap voor de Ontwikkeling van Afrika. <i>Organisatie: Nederlands instituut voor Zuidelijk Afrika</i>	Amsterdam
september	9	[4] Vierde campagneconferentie over Europa en gezondheidszorg/reproductieve rechten. <i>Organisatie: Wemos en World Population Foundation</i>	Utrecht
oktober	7	Expertbijeenkomst over de Doha Development Agenda en Afrika	Den Haag
	8	[5] Vijfde campagneconferentie over de coherentie van het Europese beleid in relatie tot het Zuiden. <i>Organisatie: NCDO, Novib en ECDPM</i>	Den Haag
	14-18	Derde Europees Sociaal Forum in Londen. <i>Informatie: www.fse-esf.org</i>	
	26	Schaduwconferentie van ontwikkelingsngo's	Maastricht
	26-27	Informeel bijeenkomst van de EU-ministers voor Ontwikkelingssamenwerking	Valkenburg
	28	Turkije bij de EU? Nederlandse Turken aan het woord. Debat in Felix Meritis, 20 uur. Reserveren: 020-6231311 of via receptie@felix.meritis.nl	Amsterdam
	27-29	150 studenten uit 25 landen discussiëren over de toekomst van Europa in het European Parliament for Students (EPS 2004). <i>Informatie: www.sfea.nl</i>	Den Haag
november	2	'EU-Entwicklungs politik - die andere Sicherheits politik?' Een podiumdiscussie over de coherentie tussen ontwikkelingssamenwerking, buitenlands beleid, veiligheid en handel. <i>Organisatie: EADI en Venro. Duits gesproken.</i> <i>Informatie: www.eadi.org</i>	Bonn, Duitsland
	6	[6] Publieksmanifestatie van de campagne rond maatschappelijk verantwoord ondernemen. <i>Organisatie: Novib</i>	Maastricht
	7-9	Expertbijeenkomst maatschappelijk verantwoord ondernemen	Maastricht
	11	[7] Zesde campagneconferentie over GATS en het Nederlandse en Europese ontwikkelingsbeleid. <i>Organisatie: TNI, Wise en Wemos</i>	Amsterdam
	26-28	Eerste Nederlands Sociaal Forum in Amsterdam. Cultuur en workshops met een grote actie op zondagmiddag. Doel: zoveel mogelijk mensen bijebrengen die willen werken aan een andere wereld, een ander Nederland. <i>Informatie: www.sociaalforum.nl</i>	Amsterdam
december	2	[8] Laatste campagneconferentie over kinderrechten in het Europese buitenlandse beleid, en over de conclusies van de campagne Europa in de Wereld. <i>Organisatie: Plan Nederland en Hivos</i>	Den Haag
	2-3	Internationale conferentie over conflictpreventie voor EU-lidstaten, maatschappelijke organisaties en andere betrokken actoren (bijvoorbeeld VN-organisaties en Wereldbank)	Den Haag
	12-14	Internationale ministeriële bijeenkomst 'Energy for Development'	Noordwijk
	17	Europese Raad	Brussel, België

Actueel nieuws

De campagnewebsite www.europaindewereld.nl is een cruciaal onderdeel van de campagne. Alle conferenties en evenementen van de campagne komen uitgebreid aan bod. Onder het kopje Nieuws leest u dat de benoeming van Louis Michel tot eurocommissaris voor Ontwikkelingssamenwerking ngo's hoop geeft. 'Er zijn tekenen dat ontwikkelingshulp langzaam op de Europese agenda omhoog kruipt', meldt Inter Press Service.

Vier verslagboekjes

Het boekje over de conferentie over reproductieve gezondheid komt begin november van de drukker. Half oktober kunt u het al downloaden van de 'webstek' van de campagne www.europaindewereld.nl. Hier vindt u ook de verslagen van de eerste drie conferenties, over het Europees Ontwikkelingsbeleid en Mensenrechten, de gevolgen van de EU-uitbreiding, en de rol van Europa bij NePAD.

IN HET VOLGEND NUMMER

Lobby van ontwikkelingsorganisaties in volle gang

Hoe incoherent is het Europese beleid

Suikerboeren in ontwikkelingslanden zijn de dupe